

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

**TRAKYA KALKINMA AJANSI
2025 YILI ÇALIŞMA PROGRAMI
(1 OCAK- 31 ARALIK 2025)**

(Aralık 2024)

TR21 Bölgesi (Edirne, Kırklareli, Tekirdağ)

İÇİNDEKİLER TABLOSU

TABLOLAR LİSTESİ	4
KISALTMALAR	5
YÖNETİCİ ÖZETİ/ SUNUŞ	6
1. GİRİŞ	7
2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR	10
2.1. KATMA DEĞERLİ İHRACAT SONUÇ ODAKLI PROGRAMI.....	10
2.1.1. Amaç	10
2.1.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	10
2.1.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	13
2.1.4. Proje ve Faaliyetler.....	17
2.1.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması.....	17
2.1.6. İzleme ve Değerlendirme	18
2.2. İMALAT SANAYİNDE VERİMLİLİK VE YEŞİL DÖNÜŞÜM SONUÇ ODAKLI PROGRAMI	19
2.2.1. Amaç	19
2.2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	19
2.2.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	21
2.2.4. Proje ve Faaliyetler.....	25
2.2.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması.....	25
2.2.6. İzleme ve Değerlendirme	26
2.3. TARIM VE KIRSAL KALKINMA SONUÇ ODAKLI PROGRAMI.....	27
2.3.1. Amaç	27
2.3.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	27
2.3.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	30
2.3.4. Proje ve Faaliyetler.....	34
2.3.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması.....	34
2.3.6. İzleme ve Değerlendirme	36
3. KURUMSAL GELİŞİM	37
3.1. Faaliyetler	37
3.1.1. Araştırma, Analiz ve Programlama	37
3.1.2. İşbirliği ve Koordinasyon.....	37
3.1.3. Kapasite Geliştirme	37

3.1.4.	Tanıtım Faaliyetleri	37
3.1.5.	AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	37
3.1.6.	Diğer Proje ve Faaliyetler	37
4.	YEREL KALKINMA FIRSATLARI	38
4.1.	Ajans Destekleri	38
4.1.1.	Teknik Destek	38
4.1.2.	Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı	39
4.2.	Ajans Geçmiş Yıl Mali ve Teknik Destek Uygulamaları	40
4.2.1.	Amaç	40
4.2.2.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	41
4.2.3.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	42
4.2.4.	İzleme ve Değerlendirme	42
5.	SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	43

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Trakya Bölgesi Yabancı Hasta Sayıları, 2017-2023.....	12
Tablo 2: Katma Değerli İhracat SOP Sonuç Hedefleri	13
Tablo 3: Katma Değerli İhracat SOP Çıktı Hedefleri	14
Tablo 4: Katma Değerli İhracat SOP Faaliyetleri Zaman Planlaması.....	17
Tablo 5: İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı Sonuç Hedefleri.....	21
Tablo 6: İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı Çıktı Hedefleri.....	22
Tablo 7: İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı Zaman Planlaması	25
Tablo 8: Kırsal Kalkınma SOP Sonuç Hedefleri	30
Tablo 9: Kırsal Kalkınma SOP Çıktı Hedefleri.....	31
Tablo 10: Kırsal Kalkınma SOP Zaman Planlaması	34
Tablo 11: Teknik Destek Zaman Planlaması	38
Tablo 12: Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı Sonuç Göstergeleri.....	40
Tablo 13: SOGEP Zaman Planlaması	40

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1 Trakya Kalkınma Ajansı Organizasyon Şeması	7
Şekil 2 Sağlık Turizmi Yetki Belgesine Sahip Tesis ve Aracı Kuruluşlar, Temmuz 2024	10
Şekil 3 Trakya Bölgesi Kent-Kır Nüfus İstatistikleri.....	27

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
DTİM	: Dış Ticaret İstihbarat Merkezi
EYDO	: Edirne Yatırım Destek Ofisi
FD	: Fizibilite Destek Programı
GPD	: GÜdümlü Proje Desteği
IPA	: AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı
İDB	: İzleme ve Değerlendirme Birimi
İŞKUR	: Türkiye İş Kurumu
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme
KOSGEB	: T.C. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KSS	: Küçük Sanayi Sitesi
KYB	: Kurumsal Yönetim Birimi
KYDO	: Kırklareli Yatırım Destek Ofisi
NACE	: Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
OSB	: Organize Sanayi Bölgesi
PPKB	: Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi
PYB	: Program Yönetim ve Proje Geliştirme Birimi
SOP	: Sonuç Odaklı Program
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
TD	: Teknik Destek Programı
TSO	: Ticaret ve Sanayi Odası
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
TYDO	: Tekirdağ Yatırım Destek Ofisi
YDO	: Yatırım Destek Ofisi
YKF	: Yerel Kalkınma Fırsatı

YÖNETİCİ ÖZETİ/ SUNUŞ

2025 yılı Çalışma Programı, 2010 yılından itibaren faaliyet gösteren Trakya Kalkınma Ajansının “Dijital Dönüşüm Odağında Yeşil Ekonomi ile Gelişen Trakya” vizyonu doğrultusunda 2025 yılında gerçekleştirilecek faaliyetleri kapsamaktadır. Ajansın 2025 yılında gerçekleştireceği program ve faaliyetleri düzenlenirken, Cumhurbaşkanlığı 4 numaralı Kararnamesinde belirtilen amaç ve kurallara dikkat edilmiş, Bakanlık tarafından iletilen “Kalkınma Ajansları Çalışma Programı Hazırlama Usul ve Esasları” ile ulusal ve bölgesel planlarla uyumlu ve tutarlı hazırlanmıştır. Bu doğrultuda sonuç odaklı programlar ve yerel kalkınma fırsatları belirlenmiştir.

Sonuç odaklı programlar ve yerel kalkınma fırsatları, bölgenin kalkınması için önem arz eden ve ilerleme potansiyeli taşıyan alanları kapsamaktadır. Belirlenen stratejik tercihler kapsamında uygulanan sonuç odaklı programlar aşağıdaki gibidir;

- Katma Değerli İhracat Sonuç Odaklı Programı
- İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı
- Tarım ve Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programı

Ajans tarafından önemli olarak görülen ancak herhangi bir SOP kapsamında yer verilmeyen proje, analiz ve faaliyetler yerel kalkınma fırsatları (YKF) bölümünde yer almaktadır.

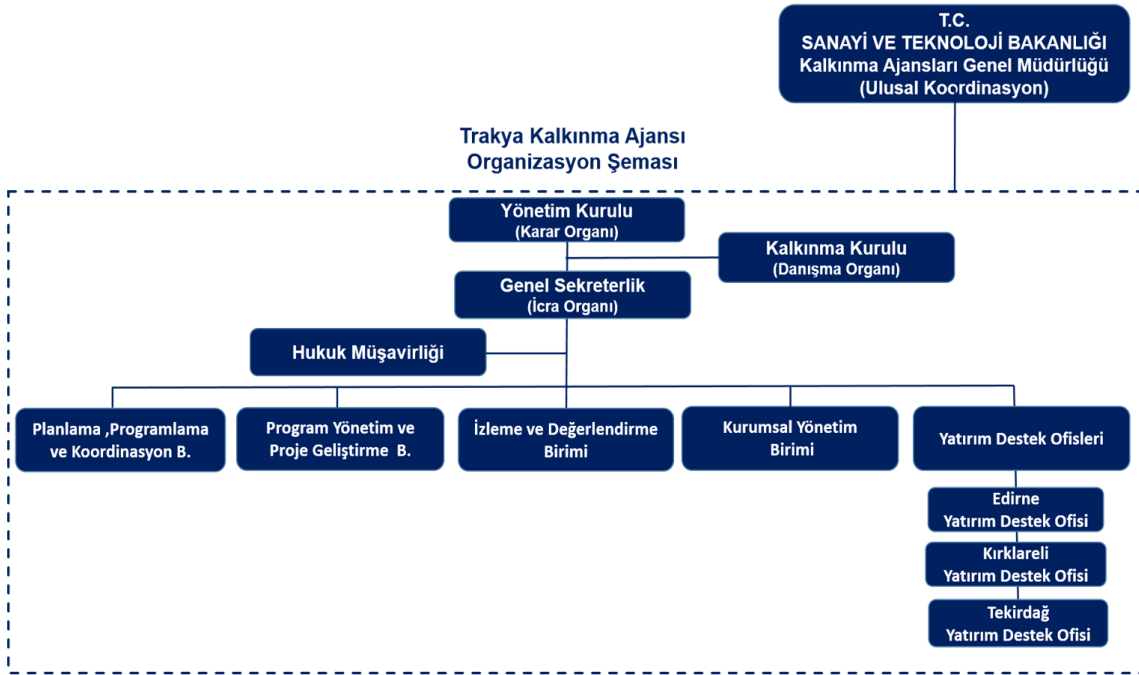
2025 yılı Çalışma Programı kapsamında yer alan sonuç odaklı programların ve yerel kalkınma fırsatlarının belirlenen stratejik tercihler doğrultusunda bölgenin kalkınmasına ve gelişmesine katkı sağlaması beklenmektedir.

1. GİRİŞ

Trakya Kalkınma Ajansı faaliyetlerini, kanun ve yönetmelikler doğrultusunda katılımcılık, şeffaflık ve iş birliği ilkeleri çerçevesinde TR21 Trakya (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli) Bölgesinde 2010 yılından itibaren sürdürmektedir. Ajansın temel amacı, 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 184. Maddesinde “Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle Cumhurbaşkanınca belirlenen politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, gelişmenin sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak” olarak belirlenmiştir.

Şekil 1 Trakya Kalkınma Ajansı Organizasyon Şeması

Ajans kurulduğu yıldan bu zamana kadar diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliği ve koordinasyon sağlayarak çalışmalarını yürütmektedir.

Ajans, ilk yıldan itibaren kurumsallaşma çalışmalarına devam etmekte olup hazırladığı 2010-2013 Bölge Planı, 2014-2023 Bölge Planı ve 2024-2028 Bölge Planı yanında birçok araştırmaya da öncülük etmiştir. Bölgenin kalkınmasına ve gelişimine yön vermek amacıyla “Rekabetçilik Analizi”, “Turizm Master Planı”, “İlçe Vizyon Belirleme Çalışmaları”, “Trakya Lojistik Master Planı”, “Sosyal Yapı ve Beşeri Sermaye Analizi”, “Girişimcilik Analizi”, “Göç Analizi”, “Süt ve Süt Ürünleri Sektör Araştırması”, “TR21 Trakya Bölgesi İş Gücü Analizi”, “Ekonomik Kompleksite Analizi”, “TR21 Trakya Bölgesi Tarım ve Gıda Sektörlerinde Döngüsel Ekonomi Potansiyeli” gibi birçok araştırma yürütmüştür. Bu çalışmalar, bölge planı ve ajansın çalışma alanlarının belirlenmesinde bir girdi olmanın yanında, diğer kurum ve kuruluşlar ile araştırmacılara yapacakları çalışmalarda yol gösterici dokümanlar olma niteliğindedir.

Ajans 2025 yılı Çalışma Programı, ulusal planlar, bölge planı ve diğer araştırmalarla tutarlı olarak Yönetim Kurulunun yönlendirme ve gözetiminde mevcut kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlama ve yerel potansiyeli harekete geçirme amacına uygun olarak belirlenen faaliyetlerden oluşmaktadır.

2025 yılı Çalışma Programının belkemiğini oluşturan sonuç odaklı programlar, Ajansın bugüne kadar bölgede yaptığı araştırma ve çalışmalarına dayanılarak bölge planı ve sektörel stratejilere uygun olarak hazırlanmıştır. 2025 yılı Çalışma Programı, bölge için önemli olan diğer araştırma ve faaliyetlerini yerel kalkınma fırsatları başlığı altında içermekte olup bu araştırma ve faaliyetlerin önümüzdeki yıllarda sonuç odaklı programa dönüştürülmesi beklenmektedir.

2024-2028 TRAKYA BÖLGE PLANI VİZYONU VE STRATEJİK ÖNCELİKLERİ

VİZYON

“DİJİTAL DÖNÜŞÜM ODAĞINDA YEŞİL EKONOMİ İLE GELİŞEN TRAKYA”

Temalar

Tarım

Turizm ve
Kültür

Sanayi ve
Teknoloji

Kent ve
Çevre

Stratejik Öncelikler

1

Tarımsal üretimde
katma değer
ve verimliliğin
artırılması

- 1.1 Ürün çeşitliliği ve verimliliğine yönelik tarımsal üretim ve pazarlama ortamı iyileştirilecektir.
- 1.2 Tarımsal üretim sürecinde akıllı tarım uygulamalarının kullanımı yaygınlaştırılacaktır.
- 1.3 Üretim çevreye duyarlı, bilgiye ve işbirliğine dayalı geliştirilecektir.

2

Sürdürülebilirlik
ilkeleri çerçevesinde
turizmde
rekabetçiliğin
sağlanması

- 2.1 Sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde, bölgenin talep ve ihtiyaçlarına uygun olarak mevcut/potansiyel destinasyonların alt ve üst yapıları geliştirilecektir.
- 2.2 Bölgenin turizm potansiyeli ve değişen turist beklentileri göz önünde bulundurularak deneyim odaklı, gelir artırıcı etkisi yüksek turizm türleri desteklenecektir.
- 2.3 Bölgede turizm sektöründe hizmet kalitesi artırılabilecektir.
- 2.4 Bütünleşik pazarlama stratejisi doğrultusunda bölgedeki turizm değerlerinin tanıtımına odaklanılacaktır.

3

İmalat sanayiinin
küresel rekabet
gücünün, yeşil ve
dijital dönüşüm ile
yenilikçi bir
yapıda artırılması

- 3.1 İmalat sanayiine yönelik temel altyapı imkanları iyileştirilecektir.
- 3.2 Sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde imalat sanayiinde yeşil dönüşüme geçiş süreci başlatılacaktır.
- 3.3 İmalat sanayiinde AR-GE, ÜR-GE ve yenilik kültürünün artırılmasına yönelik iş birlikleri ve altyapılar geliştirilecektir.
- 3.4 İmalat sanayiinde dijital dönüşüme geçiş hızlandırılacaktır.
- 3.5 Bölgesel sanayi ihtiyaçları doğrultusunda nitelikli ve teknik iş gücü geliştirilecektir.
- 3.6 İhracatın artışı ve ithalatın azaltılması ile birlikte yerleştirme çalışmaları hızlandırılacaktır.

4

Yaşamı önemseyen
ve doğal kaynakları
sorumlu kullanan
insan ve çevre odaklı
bölgeye geçilmesi

- 4.1 Bölgede kentsel yaşam kalitesi yükseltilecektir.
- 4.2 Karbon ayak izinin azaltılması ve iklim değişikliğine uyum sağlanması için eyleme geçilecek, hava kalitesi artırılabilecektir.
- 4.3 Atık üretimi azaltılarak ve kirlenmelerin doğaya salınımı engellenerek doğal kaynakların sürdürülebilirliği sağlanacaktır.
- 4.4 Biyoçeşitliliğin ve doğanın korunmasına katkı sağlanacaktır.

2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR

2.1. KATMA DEĞERLİ İHRACAT SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

2.1.1. Amaç

Genel Amaç: Bölgenin katma değerli ürün ve hizmet ihracatından elde ettiği geliri artırmak

Özel Amaç 1: Sağlık turizmi alanında hizmet veren kurumların kurumsal ve operasyonel kapasitelerinin geliştirilmesi

Özel Amaç 2: İşletmelerin ihracat kabiliyetlerinin ve yetkinliklerinin geliştirilmesi

2.1.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Katma Değerli İhracat Sonuç Odaklı Programının temel amacı bölgenin katma değerli ürün ve hizmet ihracatından elde ettiği gelirin artırılmasıdır. Program kapsamında hizmet ihracatında katma değer üreten sağlık turizmi ile yüksek ve orta-yüksek teknolojlili sektörlerin ihracatına odaklanılmaktadır.

Ülkemiz mal ve hizmet ihracatında potansiyelini tam olarak hayata geçirmek ve ihracat gelirini artırmak amacıyla birçok çalışmayı eş zamanlı olarak yürütmektedir. Sağlık turizmine yönelik çalışmalar da bunlardan biridir. 11'inci Kalkınma Planı'nda sektöre yedi farklı yerde referans verilmekte ve sağlık turizminin geliştirilmesine yönelik eylemler sıralanmaktadır. Hizmet ihracatında sağlık turizminin kritik önemi vurgulanmaktadır. Bununla birlikte sağlık turizmi Trakya Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan 2024-2028 TR21 Trakya Bölge Planı'nda da öncelikli alanlardan biri olarak yer almaktadır.

Sağlık Bakanlığı verilerine göre pandeminin olumsuz etkilerine rağmen 2021 yılında 671 bin yabancı hasta ülkemizi ziyaret etmiştir. 2019 yılında 701 bin olan hasta sayısı 2020 yılında yarıya düşmüş, ancak 2021 yılında pandemi öncesi seviyesine ulaşmıştır. Bu durum sektörün krizlere rağmen hızlı toparlandığını göstermektedir. 2022'de bu rakam 1.3 milyon hastaya ulaşarak rekor kırmıştır. Sektörün ülkemize kazandırdığı döviz getirisi de bu artışa paralel olarak her yıl katlanarak artmaktadır. 2020 yılında 1.1 milyar dolar civarında seyreden gelir, 2022'de 2 milyar dolar seviyelerine çıkmıştır. Doğru strateji ve yatırımlar ile bu gelirlerin daha da yükselmesi hedeflenmektedir. Medikal turizm alanında Türkiye'deki dinamizmin bir benzeri Trakya Bölgesi'nde görülmektedir. Kırklareli, Edirne ve Tekirdağ illerini kapsayan Trakya'da, yetki belgesi alan kuruluş sayısı 70'e çıkmıştır.

Şekil 2 Sağlık Turizmi Yetki Belgesine Sahip Tesis ve Aracı Kuruluşlar, Temmuz 2024

Trakya Bölgesi Yetki Belgesi Alan Sağlık Tesis ve Aracı Kuruluş Sayıları				
İller	Kamu Hastanesi Sayısı	Özel Hastane-Tıp Merkezi-Klinik Sayısı	Üniversite Hastanesi Sayısı	Sağlık Turizmi Acentesi (Aracı Kuruluş) Sayısı
Tekirdağ	4	40	1	5
Edirne	2	3	1	1

Kırklareli	2	11	0	0
Toplam	8	54	2	6

Kaynak: Sağlık Bakanlığı

Bölge sağlık turizminde ülkenin güçlü kümelerinden birisine ev sahipliği yapmaktadır. Bölgede güçlü hekim kadrosunun kurulmasında Trakya Üniversitesi ve Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi bünyesinde bulunan tıp fakülteleri kritik rol oynamaktadır. Ayrıca İstanbul'a yakınlık da Trakya'yı hekimler açısından avantajlı hale getirmektedir. Sağlık Bakanlığı verilerine göre yabancı hasta sayıları 2017 yılından bu yana hızlı bir şekilde yükseliş kaydetmektedir. 2017 yılında 3.671 olan yabancı hasta sayısı, 2023'te 50.200'e çıkmış, bu oranda elde edilen gelirler de artmıştır. Diğer bir deyişle Trakya Bölgesi, Türkiye'nin önemli sağlık turizmi destinasyonlarından biri olmaya başlamıştır. Trakya Bölgesi, konumu itibarıyla ülkemizin Avrupa'ya açılan kapısı olduğu için yabancı hastalar açısından da önemli bir cazibe merkezidir. Bu anlamda Balkanlardan karayolu ile gelen binlerce hasta Trakya'daki sağlık kuruluşlarını tercih etmektedir. Ayrıca İstanbul Havalimanı'na yakınlık (araba ile 1,5 saat) Trakya'yı rakip destinasyonların bir adım önüne geçirmektedir. Hasta sayısı arttıkça özel sağlık kuruluşları yatırım yarışına girmiş, bölgedeki sağlık turizmi kümesi güçlenmiş, rekabetin etkisiyle kurumlar yeni pazarlara açılmaya başlamışlardır. Hâlihazırda Balkanların yanı sıra Batı ve Orta Avrupa'dan yabancı hastalar da Trakya'yı tercih etmeye başlamıştır. Bölge hem fiyat hem de kalite açısından yerli ve yabancı rakip destinasyonların önündedir.

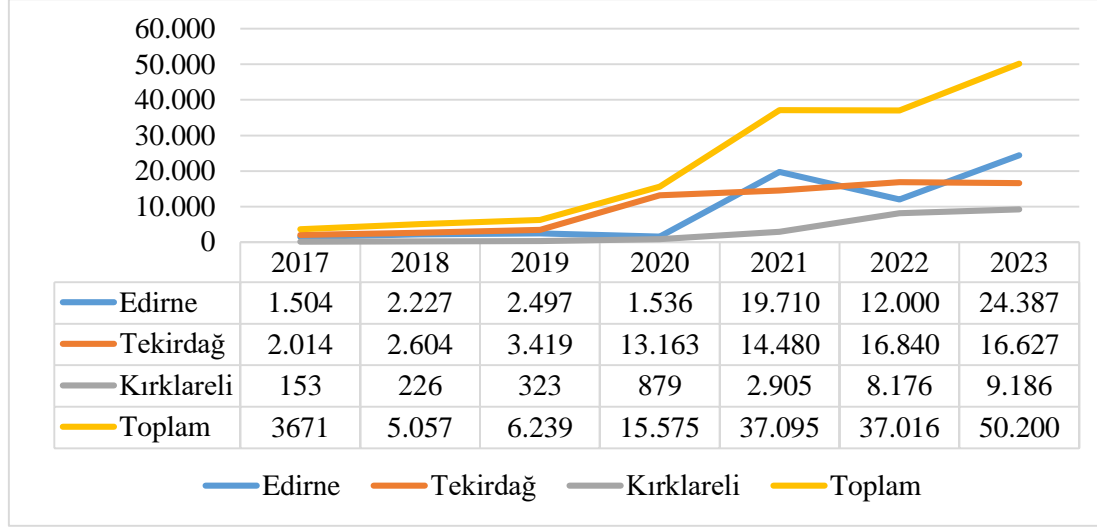
Trakya Kalkınma Ajansı 2017 yılından bu yana bölgede sağlık turizminin geliştirilmesine yönelik çalışmaları Trakya Sağlık Turizmi Strateji Raporu ve Eylem Planı'nda öngörüldüğü üzere aşağıda yer alan başlıklarda yürütmektedir:

1. İş Birliği Geliştirme ve Danışmanlık Faaliyetleri
2. Referans Doküman Hazırlanması
3. Eğitim Faaliyetleri
4. Tanıtım ve Pazarlama Faaliyetleri
5. Sağlık Turizmi Destekleri

2017 yılında Ajans koordinasyonunda organize edilen faaliyetler 2020 yılı itibarıyla yine Ajans tarafından kurulan Trakya Sağlık Turizmini Geliştirme Derneği aracılığıyla sürdürülmektedir. Sağlık turizmi alanında yapılan çalışmalar neticesinde 1000 sağlık personeline yabancı dil, sağlık turizmi, iletişim, pazarlama gibi alanlarda eğitim verilmiş; Türkiye ve hedef ülkelerde sektör fuarlarına katılım sağlanmış, ticaret ve alım heyetleri düzenlenmiştir. Bunun yanı sıra bölgenin sağlık turizmi potansiyelini göstermek amacıyla farklı dillerde tanıtım filmi hazırlanmıştır. Yapılan çalışmaların bölgede yabancı hasta sayılarına olumlu yansıdığı görülmüştür.

Tablo 1: Trakya Bölgesi Yabancı Hasta Sayıları, 2017-2023

Kaynak: Edirne, Kırklareli, Tekirdağ İl Sağlık Müdürlükleri

Bölgede Ajans koordinasyonunda sektörel iş birliği mekanizması oluşturulmuş ve bu sayede 2022 yılı üçüncü çeyreğinde Ticaret Bakanlığı tarafından onaylanan “Trakya Sağlık Turizmi Kümelenmesi HİSER Projesi” uygulanmaya başlamıştır. Katma Değerli İhracat Sonuç Odaklı Programı kapsamında bölgenin hizmet ihracatı olarak değerlendirilen sağlık turizminden elde ettiği geliri artırmak amacıyla HİSER projesine devam edilecektir. Proje kapsamında hazırlanan ihtiyaç analizi raporu çerçevesinde kümenin yol haritası belirlenecek, eğitim/danışmanlık faaliyetleri uygulanacak ve hedef pazarlara yönelik sektörel ticaret/alım heyetleri düzenlenecektir.

Ülkelerin ihracat rakamları ele alınırken, yapılan toplam ihracat kadar kilogram başına ihracat değeri de önemli bir veri olarak kabul edilmektedir. Yabancı pazarlara satılan ürünün kilogram başına değerinin yüksek olması yüksek katma değerli ürün ihraç edildiğini gösterir ve ülkeler ihracatta bu değeri arttırmak için çeşitli politikalar geliştirir. Bu değer ile yenilikçilik ve ar-ge çalışmalarına yapılan yatırımlar paralel bir seyir izlemektedir. Örneğin, TİM rakamlarına göre 2017 yılında ülkemizde kilogram başına ihracat değeri 1,36 dolar iken, bu değer Almanya’da 3,74 dolar olarak kayıtlara geçmiştir. Türkiye’nin Orta Vadeli Program’da (2024-2026) dile getirilen ihracat hedeflerine ulaşması için ihracat birim değerinin artırılması elzemdir.

Türkiye’nin kilogram başına ihracat değeri 2008 yılından bu yana 1 ile 1,6 dolar arasında gidip gelmektedir. Değer 2014 yılında 1,59 dolar iken, 2020’ye kadar sürekli azalarak 1 dolar seviyelerine inmiştir. Bu da Türkiye’nin söz konusu süreçte yüksek teknoloji ürün ihracatında geriye düştüğünü göstermektedir. Ancak rakam 2021’de 1,18 dolar; 2022’de ise 1,44 dolar seviyesine yükselerek tırmanışa geçmiştir. Bu yükseliş pandemi sürecinde yükte ağır pahada hafif ürünlerin ihracatının azalması ile açıklanmaktadır. Bu yükselişin sürdürülebilir kılınması amacıyla katma değerli üretim ve ihracat alanlarında destekleyici faaliyetlerin artırılması gerekmektedir. Türkiye’nin orta gelir tuzağından çıkması da buna bağlıdır.

Trakya Bölgesi, özellikle Tekirdağ ilinin sahip olduğu üretim potansiyeli ve sanayi yapısı ile katma değerli ihracatta Türkiye ortalamalarının üzerinde bir performans sergilemektedir. Ancak destekleyici projeler ile Trakya Bölgesi’nden yapılan katma değerli ihracatın

sürdürülebilir hale gelmesi önemlidir. Örneğin; kimya, ilaç, elektrik-elektronik, makine ve aksamaları, hazır giyim, savunma sanayi gibi katma değerli ihracat yapma potansiyeli olan sektörlerden gelen firmalara SOP faaliyetleri kapsamında öncelik verilecektir. Bu sektörlerin ihracat kabiliyetlerinin artırılması, ihracat yapmayan firmaların ihracata başlatılması, bu sektörlerdeki KOBİ'lerin ihracat süreçlerine alıştıırılması ve teknik olarak desteklenmesi sağlanacaktır.

Trakya Bölgesi'nde bulunan illerin ihracatta teknoloji seviyelerine bakıldığında, Tekirdağ'da orta-yüksek teknoloji düzeyi ihracatında yükselme eğilimi olduğu ve kentin ihracatında en önemli payın yüzde 41,3 ile orta-yüksek teknolojide olduğu görülmektedir. Edirne ve Kırklareli illerinde ise ihracatın büyük kısmının düşük teknoloji düzeyinde seyrettiği görülmektedir. Aynı dönem içerisinde Türkiye genelinde sektörlerin teknoloji düzeylerine göre ihracatlarında önemli bir artış veya azalış görülmez iken, bölge içinde orta-yüksek teknoloji düzeyinde yaşanan ihracat artışı gelecek için umut verici olup bu eğilimi geliştirici tedbirlerin verimli sonuçlar doğuracağı düşünülmektedir.

SOP kapsamında katma değerli ürün ihracatını geliştirmek amacıyla çeşitli program ve faaliyetler öngörülmüştür. Trakya Kalkınma Ajansı tarafından bir süredir devam ettirilen dış ticareti geliştirme çalışmaları, orta ve yüksek teknoloji seviyesinde üretim yapan sektörler önceliklendirilerek daha kapsamlı bir şekilde bölge işletmelerinin hizmetine sunulacaktır. DTİM çalışmalarına devam edilecek ve ekipleri güçlendirilecektir. Yeni dış ticaret okulu tertip edilecek ve yönetim danışmanlığı faaliyetleri ile firmaların insan kaynağı kapasitesinin geliştirilmesi sağlanacaktır. Birim ihracat değeri yüksek olan sektörlerde katma değerli ihracatı artırmak için odak gruplar oluşturulacak ve bu sektörlerin hedef pazar ve müşteri analizleri firmalara sunulacaktır. İstekli olunması durumunda ilgili sektörlerde ticari heyetler, alım heyetleri, fuarlar ve devlet destekleri hususlarında teknik destek sağlanacak, talep edilmesi durumunda bir URGE projesi de geliştirilebilecek, firmalar ulusal fonlara yönlendirilecektir. Balkanlar Masası ile ilgili pazarlara yönelik ihracat çalışmaları gerçekleştirilecek, yeni bağlantıların kurulması sağlanacaktır. Üreten şehirler programı kapsamında yapılan proje ile sıfırdan ihracata başlayan KOBİ'lerin sayısı artırılabilecektir.

2.1.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Sonuç olarak programın uygulanması ile yukarıdaki özel amaçların gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılmaları hedeflenen sonuç göstergeleri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 2: Katma Değerli İhracat SOP Sonuç Hedefleri

#	Gösterge Adı	Birim	Mevcut	Hedef	Tamamlanma Dönemi	Doğrulama Kaynağı	İlgili Özel Amaç(lar)
1	HİSER projesine dahil olan sağlık tesislerinin ihracat değeri	USD	3 milyon	8 milyon	2026/4	Sağlık Tesisleri Kayıtları	Özel Amaç 1

2	Artan sağlık turisti sayısı	Kişi	7.815 2022 yılı 3 il toplamı	15.000 3 il toplamı	2026/4	Sağlık Müdürlükleri İstatistikleri	Özel Amaç 1
3	Sağlık turisti başına harcama tutarı	USD	2.500	3.500	2026/4	Sağlık Müdürlükleri İstatistikleri, Sağlık Tesisleri Kayıtları	Özel Amaç 1
4	Dış ticaret çalışmaları (Dış Ticaret İstihbarat Merkezi, Dış Ticaret Okulu, Üreten Şehirler Programı) kapsamında ihracatını artırdığını beyan eden firma sayısı	Adet	0	100	2026/4	DTİM, DTO, ÜŞTD kayıtları	Özel Amaç 2

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılmaması hedeflenen çıktı göstergeleri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 3: Katma Değerli İhracat SOP Çıktı Hedefleri

	Gösterge Adı	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef			2025 yılı Katkısı	Doğrulama Kaynağı
			Değer	Değer	Katkı	Dönem		
1	Sağlık turizminde düzenlenen/katılım sağlanan etkinlik, eğitim ve fuar sayısı	Adet	0	15	15	2026/4	4	Faaliyet raporları
2	Sağlık turizmi çalışmaları kapsamında hazırlanan analiz/rapor sayısı	Adet	1	2	1	2025/4	1	Faaliyet raporları
3	Yönetim danışmanlığı kapsamında verilen eğitim sayısı	Adet	4	9	9	2026/4	4	Faaliyet raporları
4	Yönetim danışmanlığı	Kişi	173	90	90	2026/4	180	Kayıt Listeleri

	kapsamında eğitim verilen kişi sayısı							
5	Kadın istihdamı teması kapsamında düzenlenen/katılım sağlanan etkinlik, eğitim ve fuar sayısı	Adet	5	10	5	2025/4	10	Faaliyet raporları/Kayıt listeleri
6	Kadın istihdamı teması kapsamında etkinliklere katılan kişi sayısı	Kişi	0	40	40	2025/4	20	Faaliyet raporları/Kayıt listeleri
7	Kadın istihdamı teması kapsamında kozmetik sektörüne yönelik hazırlanan analiz ve rapor sayısı	Adet	0	2	2	2025/4	2	Faaliyet Raporları
8	Dış Ticaret Okuluna (DTO) katılım sağlayan birim ihracatı yüksek firma sayısı	Adet	10	30	30	2025/4	10	Faaliyet raporları/Kayıt listeleri
9	Üreten Şehirler Programı kapsamında ihracata başlayan ve ihracatını artıran firma sayısı	Adet	7	15	15	2025/2	8	Faaliyet raporları/Kayıt listeleri
10	DTİM kapsamında verilen ticari istihbarat hizmeti sayısı (Rapor, pazar araştırması, analiz vb.)	Adet	150	180	180	2026/4	100	DTİM İnternet Sitesi Veri Kayıt Sistemi, TSO Raporları
11	DTİM'den hizmet alan firma sayısı	Adet	80	150	150	2026/4	50	DTİM İnternet Sitesi Veri Kayıt Sistemi, TSO Raporları

12	DTİM veri tabanları üzerinden hedef ülke ve potansiyel müşteri analizi yapılan birim ihracat değeri yüksek sektörlerdeki (hazır giyim, kozmetik) firmalara ziyaret ve toplantı sayısı	Adet	0	10	10	2025/4	10	Faaliyet Raporları
13	Balkanlar Masası kapsamında düzenlenen/katılım sağlanan etkinlik sayısı	Adet	0	3	3	2026/4	1	Faaliyet raporları/ Kayıt listeleri
14	Balkanlar Masası kapsamında hazırlanan ülke raporu sayısı	Adet	0	11	11	2026/4	11	Faaliyet raporları

2.1.4. Proje ve Faaliyetler

a) Araştırma, Analiz ve Programlama

- (1) Araştırma, Analiz Raporları
- (2) Girdi Tedarik Analizi

b) İş Birliği ve Koordinasyon

- (1) Trakya Sağlık Turizmini Geliştirme Derneği'nin Koordinasyonu
- (2) Dış Ticaret İstihbarat Merkezinin (DTİM) Yönetilmesi

c) Kapasite Geliştirme

- (1) Yönetim Danışmanlığı Faaliyetleri
- (2) DTİM Veritabanları Üzerinden Hedef Ülke ve Potansiyel Müşteri Analizi Yapılan Birim İhracat Değeri Yüksek Sektörlerdeki Firmalara Yönelik Faaliyetler

d) Tanıtım ve Yatırım Destek

- (1) Sağlık Turizmi Geliştirme Faaliyetleri
- (2) Balkanlar Masası Faaliyetleri

e) Ajans Destekleri

- (1) Üreten Şehirler-Tematik Teknik Destek Programı/İhracat Danışmanlık Programı (Ajans Geçmiş Yıl Mali ve Teknik Destek Uygulamaları)

f) AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

- (1) Uluslararası Programlara Başvurulan Projeler
- (2) Trakya Sağlık Turizmi Kümelenmesi HİSER Projesi

g) Diğer Proje ve Faaliyetler

- (1) Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı Faaliyetleri

2.1.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 4: Katma Değerli İhracat SOP Faaliyetleri Zaman Planlaması

Proje ve Faaliyetler	2025											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Araştırma, Analiz ve Programlama												
Araştırma, Analiz Raporları												
Girdi Tedarik Analizi												
Sağlık Turizmi Etki Analizi												
İş Birliği ve Koordinasyon												

2.2. İMALAT SANAYİNDE VERİMLİLİK VE YEŞİL DÖNÜŞÜM SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

2.2.1. Amaç

Genel Amaç: Bölgedeki imalat sanayiinin küresel rekabet gücünün, verimlilik ve yeşil dönüşüm odağında geliştirilmesi

Özel Amaç 1: Sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde imalat sanayiinde yeşil dönüşüme geçiş sürecinin hızlandırılması

Özel Amaç 2: Üretimde enerji, hammadde ve süreç verimliliğini artıran uygulamaların yaygınlaştırılması

2.2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı, 2024 yılından başlayarak gelecek üç yıllık süreçte, öngörülen faaliyetler ile Trakya Bölgesi'nde imalat sanayi sektöründe faaliyet gösteren firmaların, yeşil ekonomi ve verimlilik odağında rekabet güçlerini geliştirmeyi; işletmeleri günümüz dünyasının değişen ekonomik koşullarına hazırlamayı hedeflemektedir.

Ülkemizin sanayileşme ve kalkınma hedefleri ile uyumlu bir şekilde, Trakya Bölgesi'nde imalat sanayiinin sürdürülebilir, yeşil büyüme unsurları ile birlikte dönüşümünün yenilikçi bir yapıda sağlanarak küresel rekabet gücünün artırılması, 2024-2028 Trakya Bölge Planı'nın ana stratejileri arasında yer almaktadır. SOP, Bölge Planı ile paralel olarak hazırlanmış, amaçların belirlenmesinde plandaki hedefler dikkate alınmıştır. Planda imalat sanayi için öngörülen ve Ajansın etki alanında bulunan bir takım faaliyetler üç yıllık süreçte SOP marifetiyle hayata geçirilecektir.

TR21 Trakya Bölgesi, ülkenin imalat sanayiinde en gelişmiş bölgelerinden birisidir. Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne illerinde 3 bini aşkın işletmenin üretim yaptığı 21 organize sanayi bölgesi, 3 özel endüstri bölgesi ve 1 serbest bölge bulunmaktadır. Yerli ve yabancı birçok firmanın bölgede üretim tesisi yer almaktadır. Bölge, AB'ye açılan 5 sınır kapısı, 3 uluslararası liman ve 1 uluslararası havaalanı ile ticarete ve taşımacılıkta kritik role sahiptir.

Tablo 10: Trakya Bölgesi Sanayi Bölgeleri (Mevcut/Planlanan)

İli	İlçe	OSB Unvanı	Fiili Durum	Alanı (Hektar)	Toplam Parsel Sayısı	Doluluk Oranı
Tekirdağ	Çerkezköy	Çerkezköy OSB	Mevcut	1252.54	354	100%
	Çorlu	Çorlu 1 OSB	Mevcut	377.06	143	45%
	Çorlu	Çorlu Deri İhtisas ve Karma OSB	Mevcut	113.23	196	100%
	Ergene	Ergene-1 OSB	Mevcut	445.58	110	70%
	Ergene	Ergene-2 OSB	Mevcut	753.4	244	56%
	Hayrabolu	Hayrabolu OSB	Mevcut	103	54	100%
	Kapaklı	Kapaklı OSB	Mevcut	210.7	95	67%
	Malkara	Malkara OSB	Mevcut	105.1	56	100%
	Marmaraeğlisi	Marmaraeğlisi OSB	Mevcut	73	26	100%
	Murath	Murath OSB	Mevcut	334.17	97	51%

	Çerkezköy	Veliköy OSB	Mevcut	390.7	186	83%
	Çerkezköy	Velimeşe OSB	Mevcut	1020.28	453	51%
	Çerkezköy	Yalıboyu OSB	Mevcut	37.94	38	92%
	Çerkezköy	PAKOP Plastik İhtisas OSB	Planlanan	254		
	Çerkezköy	Çerkezköy Özel Endüstri Bölgesi	Mevcut	190.7		
	Çorlu	Baykar Özel Endüstri Bölgesi	Mevcut	49.7		
	Çorlu	Kutes Özel Endüstri Bölgesi	Mevcut	20.7		
Edirne	Süloğlu	Edirne OSB	Mevcut	107	43	98%
	İpsala	İpsala OSB	Planlanan	34.9		
	Keşan	Keşan OSB	Planlanan	144.2		
	Uzunköprü	Uzunköprü OSB	Planlanan	100		
Kırklareli	Lüleburgaz	Büyükkarıştıran OSB	Mevcut	583	82	57%
	Lüleburgaz	Evrensekiz OSB	Mevcut	196	36	47%
	Merkez	Kırklareli OSB	Mevcut	367	128	94%
	Vize	Pagder-Aslan Plastikçiler İhtisas OSB	Mevcut	65		

Kaynak: (OSBÜK, 2023)

Mevcut planlı sanayi alanları içerisinde yer alan OSB'lerin doluluk oranının yüzde 73 seviyesinde olduğu, boş sanayi parsellerine hâlihazırda yüksek talep göz önüne alındığında, önümüzdeki dönemde bu bölgelerde sanayi yoğunluğunun daha da artacağı öngörülmektedir. Ayrıca kurulum ve planlama çalışmaları devam eden yeni ilave OSB yatırımlarının hayata geçmesi de bölgenin sanayi envanterini genişletecektir.

Bölgede sanayi sektörü, üretimde ve istihdamda tarım ve hizmetlerin önündedir. Sanayi 2021 yılı itibari ile toplam bölge GSYH'sinin yüzde 52,6'sını oluşturmaktadır.

Dolayısıyla imalat sanayiine yönelik hayata geçirilecek verimliliği ve sürdürülebilirliği teşvik edici her faaliyetin bölgede derin etkileri, ülke ekonomisi açısından önemli kazanımları olacaktır. Bu sebeple Trakya Kalkınma Ajansı sonuç odaklı programlardan birini imalat sanayiinin gelişmesine ayırmıştır.

SOP, işletmelerde verimlilik artırıcı uygulamaların yaygınlaşmasını sağlayan, özel sektörde karar vericilerin verimlilik alanındaki farkındalığını artırıcı faaliyetler öngörmektedir. Ek olarak Avrupa Yeşil Mutabakatı ile birlikte imalat sanayiinde dönüşüm, sınırda karbon vergisi uygulamasına yönelik hazırlık çalışmaları hız kazanmıştır. Bu program ile Trakya'daki işletmelerin bu dönüşüme kolaylıkla ayak uydurması ve uluslararası rekabette öne geçmesi amacıyla çeşitli eğitim, danışmanlık ve proje faaliyetleri sunulmaktadır.

2024 çalışmaları başlamış olan ve 2025 yılında faaliyete geçmesi planlanan Tekirdağ Model Fabrika ile işletmelerin verimlilik süreçlerine önemli katkılar sunulması hedeflenmektedir. İçerisinde mesleki eğitim merkezi ve engelli eğitim merkezi gibi imalat sanayiine yönelik birimlerin bulunduğu bir kampüsün parçası olarak kurgulanan model fabrika, bölgedeki imalat sanayinin ikiz dönüşüm süreçlerinde öncü bir yapı olacaktır.

Yoğun bir sanayi varlığına sahip olan Trakya Bölgesi'nin sanayi kompozisyonu içerisinde enerji ve su tüketimi yoğun sektörlerin varlığı dolayısı ile yeşil dönüşüm çalışmaları ivedilikle başlatılacaktır.

Örneğin, bölgenin üretim alt yapısının yeşil dönüşüm çerçevesinde yeniden dizayn edilmesi, var olan OSB'lerin dönüşüme başlaması amacıyla yapılan analiz çalışmalarının uygulama süreçlerinde de sanayi bölgelerine destek verilecektir. 2024 yılında "sınırdaki karbon düzenlemesi" konusunda verilen eğitim ve danışmanlık faaliyetleri 2025 yılında da devam ettirilecektir. Yeşil Mutabakat ve verimlilik konusunda teknik destek programına çıkılacaktır.

Bu faaliyetlerin hayata geçirilmesinde, 2021 yılında başlayan ve 2024 yılında sona eren "Trakya'nın Verimli KOBİ'leri Projesi" çatısı altında kurulan ve bölgenin imalat sanayinin önde gelen kurum ve kuruluşlarından oluşan "Trakya Verimlilik Platformu"nun aktif olarak kullanılması planlanmaktadır. Çalışmalar ile yeni firmalara ulaşılması ve verimlilik artırıcı uygulamaların genişletilmesi amaçlanmaktadır.

Bu yıl sekizincisi düzenlenecek olan Çerkezköy Endüstriyel Fuarı'na katılım gösterilmesi, Teknofest yarışmalarına üç ilden gelecek olan takımların desteklenmesi ve firmalar ile gençlerin buluşturulması, teknolojiye yönelik projelerin desteklenmesi sağlanacaktır.

2025 yılında İmalat Sanayinde Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Program çerçevesinde belirlenen hedeflere ulaşmak, Trakya'daki imalat sanayinin verimlilik ve yeşil dönüşüm odağında küresel rekabet gücünün artırmak ve bölgede ikiz dönüşüm sürecini hızlandırmak amacı ile çalışmalar yürütülecektir.

2.2.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Program uygulaması ile sonuç olarak program özel amaçlarının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılması hedeflenen sonuç göstergeleri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 5: İmalat Sanayinde Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı Sonuç Hedefleri

	Gösterge Adı	Gösterge Türü	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef			Doğrulama Kaynağı
				Değer	Değer	Katkı	Dönem	
1	Yeşil Dönüşüme Yönelik Yatırım Yapan İşletme Sayısı	Özel Amaç 1	Adet	48 (Bir yılda)	198	150	2026/4	Bakanlık Yatırım Teşvik Belgeleri
2	Verimlilik Uygulamaları ile Tanıştırılan İşletme Sayısı	Özel Amaç 2	Adet	N/A	120	120	2026/4	Ajans Faaliyet Raporları

Tablo 6: İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı Çıktı Hedefleri

	Gösterge Adı	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef			2025 yılı Katkısı	Doğrulama Kaynağı
			Değer	Değer	Katkı	Dönem		
1	Araştırma, Analiz Raporları	Adet	0	6	6	2026/4	2	Ajans Faaliyet Raporları
2	Girdi-Çıktı Analiz Raporu	Adet	0	1	1	2026/4	1	Ajans Faaliyet Raporları
3	Ekonomik Kompleksite Analizi web sitesi	Adet	0	1	1	2026/4	1	Ajans Faaliyet Raporları
4	SELEB Lojistik Merkez Kurulumu	Adet	0	1	1	2026/4	0	Ajans Faaliyet Raporları
5	ÖEB-OSB Kurulum-Yatırımcı Süreçlerinin Koordinasyonu Kapsamında Düzenlenen Toplantı Sayısı	Adet	0	10	10	2025/4	10	Ajans Faaliyet Raporları
6	OSB Yeşil Dönüşüm Süreçlerinin Desteklenmesi Faaliyetleri	Adet	0	6	6	2025/4	2	Ajans Faaliyet Raporları
7	Katılım Sağlanan Fuar Sayısı	Adet	0	6	6	2026/4	2	Ajans Faaliyet Raporları

8	Teknofeste Hazırlanan Okul Takımı Sayısı	Adet	0	27	27	2026/4	9	Ajans Faaliyet Raporları
9	Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Konusunda Düzenlenen Etkinlik Sayısı	Adet	0	6	6	2026/4	2	Ajans Faaliyet Raporları
10	Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Konusunda Düzenlenen Etkinliklere Katılan Firma Sayısı	Adet	0	120	120	2026/4	40	Katılımcı Listeleri
11	Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Konusunda Düzenlenen Eğitim Sayısı	Adet	0	9	9	2026/4	3	Ajans Faaliyet Raporları
12	Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Konusunda Düzenlenen Eğitimlere Katılan Firma Sayısı	Adet	0	120	120	2026/4	40	Eğitim Katılımcı Listeleri
13	Yeşil Mutabakat ve Verimlilik Hakkında Danışmanlık Alan Firma Sayısı	Adet	0	20	20	2025/4	20	Teknik Destek KAYS Sistemi Sonuçları
14	Güdümlü Proje Kapsamında Kurulan MEM Sayısı	Adet	0	1	1	2026/4	1	Proje Final Raporu, Ajans Faaliyet Raporu
15	Uluslararası Programlara	Adet	0	2	4	2026/4	2	Proje Başvuru Dosyaları, Ajans Faaliyet Raporu

	Başvurulan Projeler							
16	ADIM West Marmara Projesi Kapsamında Proje Koordinasyon Toplantısı Sayısı	Adet	0	24	24	2028/4	3	Ajans Faaliyet Raporu
17	Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi	Adet	0	1	1	2025/4	1	Rapor
18	Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı Teması Kapsamında Düzenlenen İlham Veren Kadınlar Konferansı Sayısı	Adet	1	4	4	2025/4	3	Ajans Faaliyet Raporu
19	Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı Teması Kapsamında İşletmelerle İmzalanan Protokol Sayısı	Adet	2	5	5	2025/4	3	Ajans Faaliyet Raporu

2.2.4. Proje ve Faaliyetler

a) Araştırma, Analiz ve Programlama

- (1) Araştırma, Analiz Raporları
- (2) Girdi-Çıktı Analizlerinin Hazırlanması
- (3) Ekonomik Kompleksite Analizi
- (4) SELEB Lojistik Merkez Kurulum Çalışmaları

b) İş birliği ve Koordinasyon

- (1) ÖEB-OSB Kurulum-Yatırımcı Süreçlerinin Koordinasyonu
- (2) OSB Yeşil Dönüşüm Süreçlerinin Desteklenmesi

c) Kapasite Geliştirme

- (1) Yönetim Danışmanlığı Faaliyetleri

d) Tanıtım ve Yatırım Destek

- (1) TEKNOFEST Koordinasyon Faaliyetleri
- (2) Çerkezköy Endüstriyel Fuarına (ÇEF) Katılım

e) Ajans Destekleri

- (1) Yeşil Mutabakat ve Verimlilik Teknik Destek Programı
- (2) Mesleki Eğitim Merkezi GÜDÜMLÜ Projesi

f) AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

- (1) Uluslararası Programlara Başvurulan Projeler
- (2) ADIM West Marmara Projesi
- (3) Sosyal Kapsayıcı Yeşil Geçiş Projesi (SOGREEN)

g) Diğer Proje ve Faaliyetler

- (2) Akıllı Uzmanlaşma Stratejisinin Hazırlanması
- (3) Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı Teması Faaliyetleri

2.2.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 7: İmalat Sanayiinde Verimlilik ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı Zaman Planlaması

Proje ve Faaliyetler	2025											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Araştırma, Analiz ve Programlama</i>												
Araştırma, Analiz Raporları												
Girdi-Çıktı Analizlerinin Hazırlanması												
Ekonomik Kompleksite Analizi												

2.3. TARIM VE KIRSAL KALKINMA SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

2.3.1. Amaç

Genel Amaç: Kırsal alanlarda ekonominin güçlendirilmesi

Özel Amaç 1: Tohumculuk sektörünün bitki ıslahı (Ar-Ge) ve ihracat odaklı büyümesi

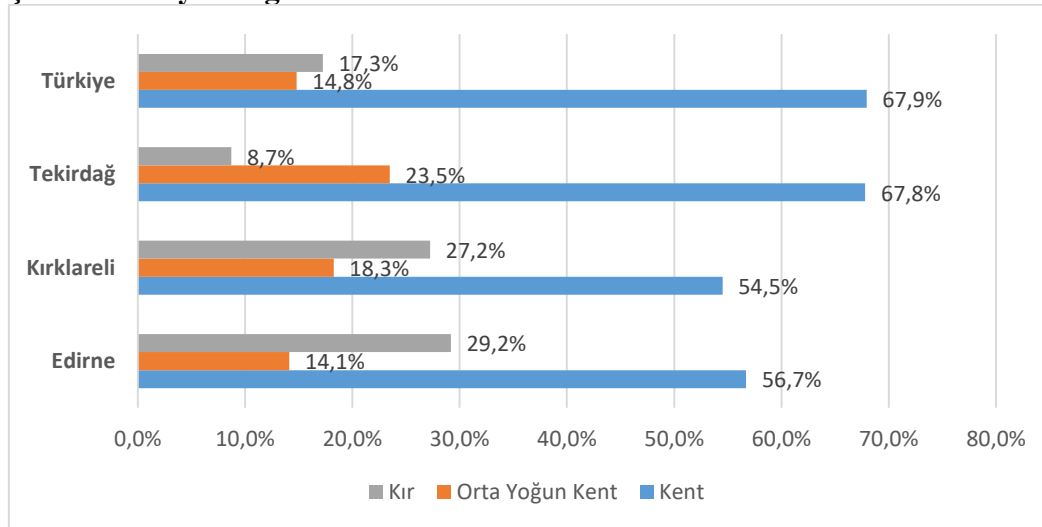
Özel Amaç 2: Kırsal alanlarda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması

2.3.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Kimliğinin unsuru niteliğindeki verimli toprakları ile yüzyıllardır bölgedeki en temel ekonomik faaliyet olan tarımın bölge hasılasındaki payı, gelişen sanayi ve hizmet sektörünün etkisi ile giderek küçülmesine rağmen, tarımsal üretim kırsal alanlarda halen ana geçim kaynağını oluşturmaktadır. Bu gerçeklikle tarım, 2024-2028 yıllarını kapsayan TR21 Trakya Bölge Planı'nda stratejik öncelikler içerisinde yerini almış, planda tarımda katma değeri ve verimliliği artırıcı hedef ve tedbirlere yer verilmiştir. İklim değişikliği, dijitalleşme, yenilikçilik, verimlilik gibi gelecek dönem dinamikleri doğrultusunda kırsalda ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi, başta genç ve kadınlar olmak üzere kırsalda potansiyel iş gücünün geliştirilmesi, işletme ve kooperatif vb. üretici örgütlerinin ihracat odaklı üretim, satış ve pazarlama kabiliyetlerinin artırılması ve iş birliğine dayalı örgütlü harekete yönelik faaliyetler öncelik kazanmıştır.

Kültürel, sosyal, demografik, ekonomik, çevresel ve mekânsal unsurların değişen şartlarla yeni anlamlar kazanması kesin bir kırsal alan tanımı yapılmasını güçleştirmektedir. YER-SİS çalışmasında Edirne ilinde köy ve belde olarak 260 yerleşim, Kırklareli ilinde köy ve belde olarak 192 yerleşim ve Tekirdağ ilinde mahalle olarak 278 yerleşim kır olarak değerlendirilmektedir. TÜİK'in yayınlamış olduğu 2022 yılı kır-kent nüfus istatistiklerine göre Tekirdağ ilinin yüzde 8,72'si, Edirne ilinin yüzde 29,2'si, Kırklareli ilinin ise yüzde 27,2'si kır kategorisinde değerlendirilmektedir.

Şekil 3 Trakya Bölgesi Kent-Kır Nüfus İstatistikleri

Kaynak: TÜİK,2022

Tarım ve Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programı ile daha önce uygulamaları başarıyla tamamlanan tohumculuk ve turizm odaklı programlardan elde edilen bilgi birikimi ve

tecrübeden faydalanarak bölgenin kırsal alan tanımına uyan yerleşimleri öncelikli olmak üzere kırsal kalkınmaya katkı sağlayan aşağıdaki bileşenlere yönelik müdahalelerin yapılması planlanmıştır;

- Tohumculuk Sektörünün Geliştirilmesi
- Kırsal Gelir Kaynaklarının Çeşitlendirilmesi

Tohumculuk Sektörünün Geliştirilmesi: Tohumculuk, çiftçiler tarafından mevcut hasattan elde edilen ürünler içerisinde duyuların kullanılarak bir sonraki hasat için iyi tohumlukların seçilmesi şeklinde binlerce yıl boyunca basit bir çiftçilik faaliyeti olarak süregelmiştir. 1970’lerden sonra biyoteknolojideki gelişmeler ile sistematik bitki ıslahı daha kısa sürede ve daha kolay gerçekleştirilebilirken; gıda güvenliği, şekil, tat, besin niteliği gibi tüketici beklentilerinin karşılanmasına yönelik AR-GE çalışmaları ağırlık kazanmıştır. Tohum; tescil ve sertifikasyon, fikri mülkiyet haklarının tesisi gibi yasal düzenlemelere konu olan stratejik ve teknolojik ürün niteliği kazanmıştır. Dünyada tohumculuk sektörü çok uluslu firmaların aralarındaki iş birliği anlaşmaları, şirket birleşmeleri ve şirket satışları ile giderek rekabetin azaldığı konsolide bir sektöre dönüşmektedir. Ülkemizde de tohum ihracatının önemli bir bölümünü yabancı sermayeli şirketlerin Türkiye’de üretip Avrupa ülkelerine sattığı tohumlar oluşturmaktadır. Ancak Tohum Sanayicileri ve Üreticileri Alt Birliği’nin Ulusal Strateji Raporu ortaya koymaktadır ki AR-GE payını %25’e çıkaran yerli firmalar uluslararası piyasada rekabet edilebilir çeşitler çıkarabilmektedir. Maalesef özel sektörün araştırma faaliyetleri bitki ıslahından yani kendi çeşitlerini geliştirmekten ziyade, başka bir yerde geliştirilen çeşitlerin adaptasyonuna ve verim denemelerine odaklanmaktadır. Dolayısı ile sektörün ıslah çalışmalarının odaklı büyümesinin desteklenmesi hem stratejik hem de ekonomik açıdan ülkemiz için önem teşkil etmektedir. Bölgemiz bu yöndeki genetik kaynak, araştırma altyapısı ve insan kaynakları kısıtlarını aşabilecek potansiyele sahiptir. Bu potansiyeli değerlendirmek üzere 2020-2023 yıllarında tohumculuk üzerine sonuç odaklı program uygulanmıştır. İlk yıllarda sektörün mevcut durumunu anlayarak katılımcı bir yaklaşımla doğru müdahaleleri tasarlamaya ve sektör paydaşları arasındaki iletişim ve iş birliğinin geliştirilmesine odaklanmıştır. Bu çerçevede bu zamana kadar TR21 Bölgesi Tohumculuk Sektör Analizi gerçekleştirilmiş, Trakya Tohum A.Ş ve Trakya Tohumcular Derneğinin kurulmasına liderlik edilmiştir, Namık Kemal Üniversitesi’nin “Üniversitelerin Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması” Programına başvurusu ve üniversite bünyesinde Tohumluk Vadisi Araştırma ve Uygulama Merkezi kurulması desteklenmiş, “Trakya’dan Geleceğe” TR21 Bölgesi Tarımsal Biyoçeşitlilik Araştırmasına başlanmış çeşitli ulusal ve uluslararası proje başvuruları yapılmıştır. Ardından Yerli Hibrit Ayçiçeği Tohumunun Geliştirilmesi bir güdümlü proje olarak uygulanmaya konmuştur.

2024-2026 yıllarını kapsayan Tarım ve Kırsal Kalkınma Sonuç Odaklı Programıyla da tohumculuk sektörü aktörleri arasındaki iş birliği ortamının sürdürülebilirliği sağlanarak sektörün AR-GE ve ihracat odağında rekabet gücünün artırılmasına yönelik faaliyetlere devam edilecektir. İnsan kaynağının geliştirilmesine yönelik düzenlenen eğitim, etkinlik ve teknik destek programlarıyla beşeri sermayenin gelişimine ve Trakyalı tohum markasının gerek ulusal gerekse bölgesel yayınlar aracılığıyla kimliğinin güçlendirilmesine destek olunacaktır.

Kırsal Gelir Kaynaklarının Çeşitlendirilmesi: Trakya Kalkınma Ajansı, Trakya Bölgesi'nde turizmin gelişimini sağlamak amacıyla kurulduğu günden bu yana birçok araştırma, analiz ve altyapı geliştirme çalışmasına imza atmıştır. 2013-2014 yıllarını kapsayan süreçte, bölgesel turizmde stratejileri tespit etmek için Turizm Master Planı çalışmalarına girilmiş, bu kapsamda Boğaziçi Üniversitesi Turizm İşletmeciliği Uygulama ve Araştırma Merkezi'nden (TUYGAR) destek alınmıştır. Beş akademisyen, üç ajans uzmanından oluşan ekip belirtilen süre boyunca bölgede saha çalışmaları, derinlemesine görüşmeler, literatür taraması, odak grup toplantıları ve arama konferansları gerçekleştirmiştir. Ayrıca bölgede ve hedef pazar olan İstanbul'da turizm eğilimleri anketi gerçekleştirilmiştir. Çalışmalar neticesinde, bölgenin sahip olduğu potansiyeli tespit eden ve bu potansiyeli hayata geçirmek için öneriler getiren (62 farklı eylem önerilmiştir) bir plan ortaya çıkmıştır. Plan kısaca, Trakya'nın ulusal ve uluslararası turizm pazarından aldığı payın artırılması için bölgede turizmin çeşitlendirilmesi ve dört mevsime yayılması, hizmet kalitesinin artması ve bölgenin daha etkin tanıtılması gerekliliğini vurgulamaktadır. Bu doğrultuda Ajans, kırsal turizm, gastronomi turizmi, alışveriş turizmi gibi alanlarda projelere destek vermiş; geliştirdiği alternatif turizm rotalarının (Trakya Bağ Rotası, kırsal turizm rotaları vb.) tanıtım ve pazarlamasına yönelik çalışmalar yürütmüştür.

Günümüzde ürün çeşitliliği artmakta ve bu ürünler tüketicilere hızlı bir biçimde ulaştırılmaktadır. Piyasaya ürünlerin sunulmasında teknolojik gelişmelerin sağladığı avantajlar, beraberinde güvenilir ve kaliteli gıda konularını gündeme getirmiştir. Özellikle güvenilir ve kaliteli ürünlere erişimle ilgili farkındalığın oluşmasıyla yöresel ve doğal olabileceği düşünülen ürünlere talep de artmaya başlamıştır. Bu taleple birlikte, kamu otoritesi de yerel veya bölgesel ürünlerin, üreticinin, tüketicinin ve kültürel değerlerin korunmasını sağlayan "coğrafi işaret" sistemini geliştirmiştir. Coğrafi işaret tescili, yöresel ürün ya da değerlerin belirlenen standartlar çerçevesinde korunmasını sağlayarak tüketicilerin güvenilir gıda ve ürünlere erişmesini garanti altına alır. Bunun yanı sıra yerel ya da bölgesel değerlerin korunması ve üreticilere sağladığı ekonomik kazançla coğrafi işaretleme yerel ve bölgesel kalkınmada rol oynayan önemli bir araçtır. Bu doğrultuda tarihi, doğal, kültürel ve gastronomik birçok değeri bünyesinde bulunduran Trakya Bölgesi'nde de bu değerlerin coğrafi işaret tescili alması ve bu değerlerin her birinin katma değerli ürünlere dönüştürülmesi konusunda çalışmalar yürütülmektedir. Trakya Kalkınma Ajansı koordinasyonu ve bölge oda, borsa, belediye, üretici birlikleriyle iş birliğinde yürütülen bu çalışmalarda coğrafi işaret tescilli ve yöresel ürünler yerel/bölgesel kalkınmada bir araç olarak değerlendirilmektedir. Mevcut iş birliklerine devam edilerek 2025 yılı Çalışma Programı kapsamında belirlenen ürünlerin ihracattaki paylarının artırılması da hedefler arasında yer almaktadır. 2017 yılından bu yana yapılan çalışmalar neticesinde mevcut durumda Trakya Bölgesi'nde coğrafi işaret tescilli ürün sayısı 33'e yükselmiş olup 6 ürün için de tescil çalışmaları devam etmektedir. Coğrafi işaret tescilinin yanı sıra tanıtım ve pazarlama çalışmalarıyla ürünlerin ticarileştirilmesi, denetim süreçlerinin organizasyonu gibi konularda da Trakya Kalkınma Ajansı başvuru sahibi kurumlara danışmanlık yapmaktadır.

Tarımsal üretimin çevreye duyarlı, bilgiye ve iş birliğine dayalı gelişimini odağına alan bölge, bu hedefe katkı sunmak üzere kooperatiflerin iyi yönetim ve satış odaklı kapasitelerinin

artırılması, örgütlü girişimlerin desteklenmesi ve özellikle alternatif ürünlerde model kooperatifler oluşturulmasına yönelik tedbirlere Bölge Planı'nda yer vermiştir.

Tarımsal üretimi artırmanın, tarım ile uğraşanların yaşam düzeyini yükseltmenin ve kaliteli ürün elde etmenin en önemli yollarından biri, üreticilerin etkin bir biçimde örgütlenmesidir ve örgütlenme tarımın ve kırsal topluluğun kendi kendine yardım etmesinde ve kalkınmasında önemli işlevlere sahiptir. Kırsal alanlarda yoğun olarak kendini gösteren tarımsal örgütlenme şekli kooperatifçilik olup kurulduğu alanlarda kadınlar ve gençler başta olmak üzere katılımcı istihdam olanaklarını geliştirmek ve bölge ekonomilerine katkı sunmak üzere tercih edilmekte ve uygulanmaktadır. Ekonomik örgütlenme sınıfında yer alan kooperatifler çevre, ekonomik ve politik ortam risklerini bireysel üreticilere göre daha iyi analiz edip yönetebilmekte ve üreticilerine ortak girdi temini, satış ve pazar ihtiyaçlarını karşılama, ürün fiyatlandırma gibi önemli hususlarda liderlik etmektedir. Kendine ait bir iç denetim sistemine sahip kooperatifler standartlara uygun üretim yapma konusunda da avantajlı örgütsel yapılardır. Bu kapsamda üretimi belirli koşullara ve kalite standartlarına bağlı olan coğrafi işaretli ürünlerin üretimi için kooperatif yapılanmalarını kullanmak bölgenin mikro ölçekte ekonomik gelişimini desteklemektedir. Kooperatiflerin coğrafi işaretli ürünlerin üretimi hususunda bilinçlendirilerek coğrafi işaretli ürün üreten kooperatif girişimci sayısının artırılması, yöresel ürünlerin ticarileştirilmesine katkı sunmak üzere kooperatiflerin satış ve pazarlama becerilerinin geliştirilmesi SOP kapsamında hedeflenen çıktılar arasında yerini almaktadır.

2.3.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Program uygulaması ile sonuç olarak özel amaçların gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Söz konusu SOP kapsamında ulaşılmaya hedeflenen sonuç göstergeleri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 8: Kırsal Kalkınma SOP Sonuç Hedefleri

	Gösterge Adı	Gösterge Türü	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef			Doğrulama Kaynağı
				Değer	Değer	Katkı	Dönem	
1	Ticarileşmiş Ar-Ge ürünü (çeşit) sayısı	Özel Amaç 1	Adet	30	40	10	2026/4	Ajans Faaliyet Raporu /Ön&Son Anket
2	Üretilen hibrit tohum miktarında artış (veya üretim desteği alınan tohum miktarı)	Özel Amaç 1	Ton	3900	4290	390	2026/4	Ajans Faaliyet Raporu /Ön&Son Anket
3	İhracatta artış	Özel Amaç 1	Ton	1667	1834	167	2026/4	Ajans Faaliyet Raporu

								/Ön&Son Anket
4	Satış miktarında artış	Özel Amaç 1	Ton	57.809	63.590	5781	2026/4	Ajans Faaliyet Raporu /Ön&Son Anket
5	Coğrafi işaretli ve yerel ürünlerin geliştirilmesi kapsamında tescil edilen ürün sayısı	Özel Amaç 2	Adet	28	32	4	2026/4	Türk Patent ve Marka Kurumu veri tabanı
6	Kırsal turizm rotalarını programına dâhil eden acente sayısı	Özel Amaç 2	Adet	10	13	3	2026/4	Ajans Faaliyet Raporu/Acentelerin tur progamları
7	Ticarileşen coğrafi işaretli/yöresel ürün sayısı	Özel Amaç 2	Adet	0	6	2	2026/4	Ajans Faaliyet Raporu

* Sonuç göstergelerinin başlangıç değerleri anket verilerine dayanmakta olup, 2024'ün ilk yarısında gerçekleştirilecek anket sonucunda revize edilerek 2024-2026 dönemi hedefleri belirlenebilecektir. Benzer bir durum yıldızla gösterilmiş çıktı gösterge değerleri için de geçerlidir.

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılması hedeflenen çıktı göstergeleri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 9: Kırsal Kalkınma SOP Çıktı Hedefleri

	Gösterge Adı	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef			2025 yılı Katkısı	Doğrulama Kaynağı
			Değer	Değer	Katkı	Dönem		
1	Hazırlanan rapor, analiz, araştırma vb. sayısı	Adet	0	3	3	2026/4	1	Ajans Faaliyet Raporu
2	Ar-Ge/İhracat /Dijitalleşme yönetimi desteklenen şirket sayısı	Adet	7	13	6	2026/4	2	Ajans Destek Sözleşmeleri Raporları

3	İhracat ortamı araştırması yapılan ülke sayısı	Adet	0	3	3	2026/4	1	Ajans Faaliyet Raporu
4	Tohumculuk sektörüne yönelik uygulanan etkinlik sayısı (sohbet/seminer/iş başı eğitim/konferans/çalıştay vb.)	Adet	0	6	6	2026/4	2	Ajans Faaliyet Raporu/Çevrim içi Kaynaklar
5	Tohumculuk sektör paydaşlarına yönelik etkinliklere katılan kişi sayısı	Kişi	0	600	600	2026/4	200	Ajans Faaliyet Raporu/Hazır Cetvelleri
6	Dağıtımını koordine edilen sertifikalı tohum miktarı	Ton	25	100	75	2026/4	25	Ajans Faaliyet Raporu
7	Coğrafi işaret başvuru sayısı	Adet	24	30	6	2026/4	2	Türk Patent ve Marka Kurumu veri tabanı
8	Coğrafi işaretli ve yerel ürünlerin tanıtım/pazarlanmasına yönelik etkinlik sayısı	Adet	0	6	6	2026/4	2	Faaliyet Raporları
9	Trakya Bağ Rotası tanıtımına yönelik düzenlenen gezi sayısı	Adet	0	6	6	2026/4	2	Ajans Faaliyet Raporları
10	Tanıtım gezileri kapsamında bölgede ağırlanan basın temsilcisi/etki sahibi (influencer)/tur operatörü sayısı	Kişi	0	96	96	2026/4	32	Ajans Faaliyet Raporları

12	Mali ve kurumsal kapasitesi gelişen kooperatif sayısı	Kişi	0	6	6	2026/4	2	Ajans Faaliyet Raporu
13	Kooperatlflere yönelik uygulanan etkinlik sayısı (sohbet/seminer/iş başı eğitim/konferans/çal ıştay vb.)	Adet	0	6	6	2026/4	2	Ajans Faaliyet Raporları

2.3.4. Proje ve Faaliyetler

a) Araştırma, Analiz ve Programlama

- (1) Araştırma, Analiz Raporları
- (2) Ülke Bazlı İhracat Ortamı Araştırması
- (3) TR21 Bölgesi Kırsal Strateji Raporu

b) İş birliği ve Koordinasyon

- (1) Tohumculuk Paydaşları İletişim ve Koordinasyon Çalışmaları
- (2) Tohum Dağıtım ve Tarla Günü Etkinlikleri
- (3) Alternatif Destinasyon Geliştirme
- (4) Coğrafi İşaret Başvuru Süreçleri
- (5) Proje Geliştirme Desteği

c) Kapasite Geliştirme

- (1) Tohumculuk İş Geliştirme Ziyaretleri ve Yurt içi Fuar Katılımları
- (2) Tohumculuk Eğitim ve Bilgilendirme Etkinlikleri
- (3) Tarımsal Pazarlama ve Satış Örgütlerinin Gelişim Destek Faaliyetleri

d) Tanıtım ve Yatırım Destek

- (1) “Trakyalı Tohum” Markalaşma ve Tanıtım Girişimi
- (2) Alternatif Turizm Rota Tanıtım ve Pazarlama Faaliyetleri
- (3) Yöresel Ürünlerin Ticarileşmesi

e) Ajans Destekleri

- (1) Tohumculuk Sektörü Teknik Destek Programı 1
- (2) Tohumculuk Sektörü Teknik Destek Programı 2

f) AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

- (1) Ulusal ve Uluslararası Programlara Başvurulan Projeler

g) Diğer Proje ve Faaliyetler

- (1) Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı Teması Çalışmaları

2.3.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 10: Kırsal Kalkınma SOP Zaman Planlaması

Proje ve Faaliyetler	2025											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Araştırma, Analiz ve Programlama</i>												
Araştırma ve Analiz Raporları												

3. KURUMSAL GELİŞİM

Kurumsal gelişim başlığı altında ajansın yıllık düzenli faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve ajans tarafından yürütülen diğer faaliyetlerin devamlılığının sağlanmasına destek olacak konular bulunmaktadır.

Bu kapsamda, Ajansın kurumsal sürdürülebilirliği için yapılacak yıllık düzenli faaliyetlerin devamlılığını ve Ajans tarafından yürütülen tüm sonuç odaklı programlar kapsamında öngörülen faaliyetlerin nitelikli bir şekilde uygulanmasını sağlamak esas olmakla birlikte ajansın yürüttüğü tüm faaliyetleri daha da etkili bir şekilde yapabilmesini ve iş geliştirmesini sağlamaya yönelik olarak kurumsal kapasitesini artırmak da bir diğer hedeftir.

3.1. Faaliyetler

3.1.1. Araştırma, Analiz ve Programlama

- a) Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) Güncellemesi
- b) Etki Değerlendirme Çalışmaları

3.1.2. İşbirliği ve Koordinasyon

- a) Koordinasyon faaliyetleri

3.1.3. Kapasite Geliştirme

- a) Ajansın Mevcut Kurumsal Sürdürülebilirliğinin Sağlanması, Kapasitesinin Geliştirilmesi ve Performansının takibi
- b) Ajans Eğitimleri

3.1.4. Tanıtım Faaliyetleri

- a) Basınla İlişkiler ve Medya Takibi
- b) Ajans Faaliyetlerinin Tanıtımı
- c) Bölge Ticaret ve Sanayi Odası Ziyaretleri
- d) Trakya Bölgesi Yatırım Ortamı Tanıtım Çalışmaları, Yeni Yatırım Alanları ve Sektör Tespiti Çalışmaları

3.1.5. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

3.1.6. Diğer Proje ve Faaliyetler

- a) Ajansın Diğer Donanım ve İhtiyaç giderleri
- b) Eurodesk Temas Noktası Çalışmaları

4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI

4.1. Ajans Destekleri

4.1.1. Teknik Destek

a) Amaç

TR21 Bölgesinde yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına destek sağlanması amaçlanmaktadır.

b) Arka Plan ve Müdahale Gereçesi

Teknik Destek Programı, Kalkınma Ajansları Destek Yönetim Kılavuzu'na göre ajansların sağladığı destek mekanizmalarından birisidir. Bu kapsamda, teknik destekler bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalara destek sağlama amacıyla oluşturulmuştur. Program kapsamında eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin desteklenmesi uygun faaliyetler olarak belirlenmiştir. Bu hizmetler ile bölge insan kaynakları kapasitesinin geliştirilmesine katkı sağlanmaktadır.

Teknik Destek Programı, Ajans uzmanları tarafından Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ile Destek Yönetim Kılavuzu'na uygun olarak yürütülecektir.

c) Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Kurumsal kapasitesi ve hizmet kalitesi eğitim kanalıyla artırılan kurum sayısı	Adet	30	Ajans Faaliyet Raporu-Teknik Destek Başarılı Proje İlanı
Kurumsal kapasitesi danışmanlık kanalıyla artırılan kurum sayısı	Adet	8	Ajans Faaliyet Raporu-Teknik Destek Başarılı Proje İlanı

d) Faaliyet İçeriği, Süresi ve Zaman Planlaması

Faaliyet süresi 14 aydır. İçeriği ve zaman planlaması aşağıdaki gibidir.

Tablo 11: Teknik Destek Zaman Planlaması

Faaliyet Aşamaları	2025 Faaliyet Ayları												2026	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2
Hazırlık Faaliyetleri														

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı, ajans uzmanları tarafından Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan “Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı Usul ve Esasları” hükümleri uyarınca uygulanmaktadır.

e) Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Sonuç: TR21 Trakya Bölgesinin sosyal temelli sorunlarının çözümüne katkı sağlandı.

Dezavantajlı grupların ekonomik ve sosyal hayata daha aktif katılımları mümkün kılındı.

Tablo 12: Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı Sonuç Göstergeleri

Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Sosyal Gelişme için Destek Sağlanan Proje Sayısı	Adet	6	Ajans Faaliyet Raporu

d) Faaliyet İçeriği, Süresi ve Zaman Planlaması

Faaliyet süresi 10 aydır. İçeriği ve zaman planlaması aşağıdaki gibidir.

Tablo 13: SOGEP Zaman Planlaması

Faaliyet Aşamaları	2025 Faaliyet Ayları											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Hazırlık Faaliyetleri	■	■	■	■	■							
Programa Başvuru Süreci					■	■						
Değerlendirme Süreci							■	■				
Sözleşme Süreci									■	■		

e) Diğer Ajans/ Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Bakanlık öncülüğünde ortaya konulan Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamındaki projelerin sözleşmeye uygun şekilde devam etmesi ve başarılı şekilde tamamlanabilmesi için İDB tarafından destek verilmekte ve sonuçları izlenmektedir.

f) İzleme ve Değerlendirme

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamında desteklenen projelerin izleme ve değerlendirilmesi amacıyla gerekli bilgilerin toplanması, analizi, bildirimi ve kullanılması hususunda çalışmalar “İzleme ve Değerlendirme Birimi” tarafından gerçekleştirilmektedir.

4.2. Ajans Geçmiş Yıl Mali ve Teknik Destek Uygulamaları

4.2.1. Amaç

Mali ve teknik destek programlarının amacı, TR21 Bölgesi 2024-2028 Bölge Planı’ndaki stratejik öncelikleri ve hedefleri hayata geçirmek için özel sektör, kamu kurum ve kuruluşları,

üniversiteler, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, birlik ve kooperatifler, organize sanayi bölgeleri vb. kurum ve kuruluşların mali ve teknik kapasitelerini artırmaktır.

4.2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

a) 2024 Teknik Destek Programı:

Teknik Destek Programının amacı, bölgedeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi konularda destek sağlamaktır.

Bu doğrultuda Trakya Kalkınma Ajansı, Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ve Kalkınma Ajansları Destek Yönetim Kılavuzu hükümlerini göz önünde bulundurarak 2024 Yılı Teknik Destek Programı-01 ve işletmelere yönelik olarak 2024 Yılı Teknik Destek Programı-02 ve Teknik Destek Programı-03'ü ilan etmiştir. Programların başvuru, değerlendirme ve sözleşme süreçleri tamamlanmıştır.

b) Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı; ilk olarak SODES başlığı ile GAP Eylem Planının “Sosyal Gelişmenin Sağlanması” bileşeni altında, 2008 yılında 9 GAP ilinde uygulamaya konulmuştur. Program, istihdam, sosyal içerme, kültür, sanat, spor alanlarında; göç, yoksulluk ve işsizlik gibi sorunlar ile değişen sosyal yapının ortaya çıkardığı ihtiyaçları karşılamayı amaçlayan, yerel düzeyde hazırlanan ve uygulanan projelerden oluşan, il düzeyinde valiliklerin koordinasyonunda yürütülen, uygulama sürecinde yerel aktörlerin geniş bir biçimde yetkilendirildiği sosyal sorunlara kısa sürede karşılık vermeyi hedefleyen insan odaklı bir nitelik ile uygulanmaya başlanmıştır.

Program 2019 yılından itibaren Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının uhdesinde Kalkınma Ajansları aracılığı ile tüm Türkiye’de uygulanmaya başlanmıştır.

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı, uygulandığı bölgelerde tamamen sosyal bir sorunun çözümüne odaklanan projelerin üretilmesini temel almaktadır. Bu çerçevede programın öncelikleri arasında istihdam edilebilirliği artırmak, sosyal yenilikçilik ve girişimciliğin artırılması, dezavantajlı kesimlerin yaşam standartlarının yükseltilmesi boyutu ile sosyal içerme ve sosyal sorumluluk olguları yer almaktadır.

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı, Ajans uzmanları tarafından Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan “Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı Usul ve Esasları” hükümleri uyarınca uygulanmaktadır.

2024 yılında geçtiğimiz yıllardan farklı olarak T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü (KAGM) tarafından hayata geçirilen “Anadoludakiler” dijital platformundaki ürünlerin konseptine uyan projeler için ayrı bir SOGEP çağrısı ilan edilmiştir. Bu programa başvuran projelerde Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamındaki

mevcut 4 önceliğe ek olarak; “Anadoludakiler” teması dâhilinde desteklenebilecek projelerde Bakanlık tarafından belirlenen altı unsurdan biri ya da birkaçıyla ilgililik bağı kurulması beklenmiştir. Bu unsurları sıralamak gerekirse; coğrafyaya özgü bir yerel değer, ürünün ya da üretim biçiminin yaşatılması, saygılı üretim kriterleri, geleneği yaşatırken ticaret hacmi yaratan projeler, kültür mirası ile teknoloji buluşması, sosyal girişimcilik ve kalkınma odaklı turizm modeli sayılabilir.

4.2.3. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Proje ve faaliyetlerin sözleşmeye uygun şekilde devam etmesi ve başarılı şekilde tamamlanması için İDB tarafından destek verilmekte ve sonuçları izlenmektedir. Bu proje ve faaliyetlerden elde edilen sonuçlar PBKB ve PYB ile paylaşılmakta ve yeni programların kurgulanmasında kullanılmaktadır.

4.2.4. İzleme ve Değerlendirme

2025 yılında gerçekleştirilecek olan izleme ve değerlendirme faaliyetleri arasında önceki senelerden devam eden faaliyetler de yer almaktadır. 2022, 2023 ve 2024 yıllarına ait hali hazırda devam eden 4 SOGEP, 5 Mali Destek projesi ve 15 Üreten Şehirler Teknik Destek Projesi'ne ilave olarak 2024 yılının ikinci yarısı ve 2025 yılı boyunca destek sözleşmesi imzalanacak SOGEP, SOGEP Anadoludakiler, Teknik Destek ve Üreten Şehirler Teknik Destek projeleri de takip edilecektir. Ayrıca uygulama süreci biten “Milli Hibrit Tohum Geliştirme Projesi” nin raporlama süreci kontrol edilecektir.

Halen yürürlükte olan Sonuç Odaklı Programlara yönelik 2025 yılında çıkılan teknik destek, proje teklif çağrısı ve güdümlü proje desteklerinin ön izleme süreçlerine destek verilecek ve izleme süreçleri yürütülecektir.

Geçmiş yıllarda tamamlanan programların “Program Kapanış Raporları” hazırlanarak Yönetim Kurulu'nun bilgisine sunulmak üzere Genel Sekreterlik makamı ile paylaşılacaktır. Buna ilave olarak 2024 yılı itibarı ile nihai ödeme tarihinden itibaren 3 yıl geçmiş mali destek programlarının “Program Sonrası Değerlendirme Raporları” hazırlanacaktır.

Her yıl olduğu gibi, 2025 yılında da 2024 yılı içerisinde nihai ödemesi tamamlanmış projelerin en az %10'una Ajans içinde kurulacak komisyonlar marifetiyle denetim ziyaretleri gerçekleştirilecektir.

2024 yılı Teknik Destek Programları ve Üreten Şehirler Destek Programlarının da 2025 yılına sarkan uygulamalarına yönelik izleme faaliyetleri sürdürülecek ve sunulan raporlar kontrol edilerek uygun ödeme işlemi için Kurumsal Yönetim Birimi'ne gönderilecektir.

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Trakya Kalkınma Ajansı 2025 Çalışma Programı, bölgesel gelişmeyi hızlandırma ve yerel kalkınma kapasitesine katkı sağlanması amacıyla 2024-2028 Bölge Planı'nda öngörülen stratejik önceliklere uyumlu olarak hazırlanmıştır. Bu çalışma programı hazırlanırken aynı zamanda hem yerel hem ulusal düzeyde üretilen raporlar, analizler ve planlar dikkate alınmıştır. Çalışma programının içeriğinde ve şekli yapısında ise Bakanlığımız tarafından iletilen “Kalkınma Ajansları 2025 Yılı Çalışma Programı Hazırlama Usul ve Esasları”nda belirtilen hususlara dikkat edilmiştir. Bu kapsamda çalışma programı dâhilinde 3 adet sonuç odaklı program ve 3 adet yerel kalkınma fırsatı çalışması öngörülmüştür.

Sonuç odaklı programlar, stratejik olarak öne çıkan ve gelişim göstermesi beklenen üç odak alana ilişkin hazırlanmıştır. Bu alanlar katma değerli ihracat, imalat sanayiinde verimlilik ve yeşil dönüşüm ve kırsal kalkınma olarak belirlenmiştir. Sonuç odaklı programlar hazırlanırken ajansın en az 3 yıl boyunca çalışacağı faaliyetler ve ayrıca bu faaliyetler sonucunda genel amaca ulaşmaya yönelik elde edilecek sonuç ve çıktılar ile sonuç ve çıktı göstergeleri ortaya konmuştur. Ancak bu Çalışma Programı kapsamında yalnızca 2025 yılı faaliyetlerine yer verilmiştir. Ajansın 2025 yılı içerisinde yürüteceği faaliyetler esas olarak sonuç odaklı programlar kapsamında öngörülen faaliyetlerden oluşmaktadır.

Yerel kalkınma fırsatlarında sonuç odaklı programlarda öngörülmeyen, gelecek yıllarda sonuç odaklı program olabilecek, dolayısıyla bölge yerel potansiyelinin harekete geçirilmesi açısından önem arz eden alanlarda uygulanması planlanan faaliyetlere yer verilmiştir. Yerel kalkınma fırsatında yer verilen her bir çalışma için sonuç ve çıktı göstergeleri belirlenmiştir.

Hem sonuç odaklı programların hem de yerel kalkınma fırsatları çalışmalarını kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin bölgeye katkısını azami ölçüde sağlamak ve ölçmek amacıyla izleme ve değerlendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.